№ 209. Wtorek 11. Września 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów Z poczt a kwartalnie 5 zł.: miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 7. września. Dnia dzisiejszego wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XLVIII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 204. Dekret najwyższej władzy kontroli rachunkowej z 27go sierpnia 1860, którym obwieszczone zostało rozwiązanie komisyi examinacyjnej dla rachunkowości w Koszycach.

Nr. 205. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 28. sierpnia 1860, ważne w krajach koronnych: w Austryi poniżej i powyżej Anizy, Salzburgu, Karyntyi, Krainie, Gorycyi i Gradysce w Istryi i mieście Tryeście z jego okręgiem, w Tyrolu i Forarlbergu, w Czechach, Morawii, górnym i dolnym Szląsku, Galicyi, Krakowie i Bukowinie, w Lombardo-weneckiem królestwie i w Dalmacyi, mocą którego wchodzą z dniem 1. października 1860 w użycie jednakowe postanowienia co do miejsca i terminów do podawania rekursów dla wszystkich rodzajów procedury tak w sprawach spornych jak i bez tych spraw.

Nr. 206. Dekret ministerstwa finansów z 7. września 1860, ważny we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego i Dalmacyi, względem opodatkowania gorzelni, które w okolicach nawiedzonych zarazą kartofli wyrabiają wódkę z zepsutych kartofli.

Z tym zeszytem wyszedł oraz i został rozesłany *rejestr osnowy* wydanych w miesiącu sierpniu 1860 zeszytów Dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu.)

Wiedeń, 8. września. Jego c. k. apostolska Mość raczył udzielać wczoraj przed południem wiele audyencyi prywatnych.

Wynikłości obrotu dochodów i wydatków państwa austryackiego

w roku administracyjnym 1859, tudzież porównanie ich z wynikłościami administracyjnego roku 1858.

(Ciąg dalszy.)

	W roku administr.		W roku administr. 1859	
	1859	1858	więcej	mniej
	złote w walucyi austryackiej			
b) Wojskowość i marynarka.				
1. Wojskowość:				
Wydatki na armię włącznie z wydatkiem pokrytym własnemi dochodami:				
Zwyczajne	101320662	97871599	3449063	—
Nadzwyczajne *curens* . .	184648401	—	184648401	—
Nadzwyczajne *praeteritum*	—	2373822	—	2373822
Wydatki na wojsko w niemieckich twierdzach związkowych	2183000	1768200	414800	—
Utrzymywanie i uzbrojenie niemieckich twierdz związkowych:				
Zwyczajne wydatki .	169391	235198	—	65807
Nadzwyczajne wydatki	1755834	—	1755834	—
Pensye wojskowe i prowizye kas kameralnych	1030731	1095167	—	64436
Potrzeba dla zastępców wojskowych . .	1109918	[1]) 1196237	—	86319
Suma . . .	292217937	104540223	187677714	—
2. Marynarka:				
Zwyczajna potrzeba włącznie z wydatkiem pokrytym własnemi dochodami . .	4747725	[2]) 5412750	—	665025
Nadzwycz. potrzeba .	4185058	[2]) 1365000	2820058	—
Suma . . .	8932783	6777750	2155033	—
Ogółowa suma dla marynarki i wojskowości	301150720	111317973	189832747	—
c) Subwencya i gwarancye procentów na różne przedsiębiorstwa przemysł.				
Subwencya austryack. Lloydzie	2865877	[3]) 955500	1910377	—
Gwarancya procentów towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju	1650000	—	1650090	—
Suma . . .	4515877	955500	3560377	—
d) Potrzeba długu państwa.				
1. Procenta za fundowany dług państwa (z wyjątkiem procentów do funduszu umarzającego) . . .	91471474	80962091	10509383	—
2. Procenta za dług bieżący (z wyjątkiem procentów do funduszu umarzającego).				
a) za asygnacye hypoteczne	2676255	2501163	175092	—

[1]) Włącznie z kwotą 225.302 zł. w. a., która w przeglądzie obr tu z roku 1858 tak tu, jak z przychodów tax uwolnienia od służby została opuszczoną.

[2]) Użyty na pokrycie nadzwyczajnej potrzeby kredyt dodatkowy 325.000 zł., który w przeglądzie obrotu roku 1858 w zwyczajnej potrzebie był objęty, został ztąd wyłączony i podany jako nadzwyczajna potrzeba.

[3]) Był objęty w przeglądzie obrotu roku 1858 w wydatku ministeryum handlu.

	W roku administr. 1859	W roku administr. 1858	W roku administr. 1859 więcej	W roku administr. 1859 mniej
	złote w walucie austryackiej			
b) funduszom indemnizacyjnym	2548489	2318398	230091	—
c) bankowi	1000000	—	1000000	—
d) za inne bieżące długi	425136	588450	—	163314
	6649880	5408011	1241869	—
3. Wygrane loteryjnej pożyczki państwa .	2144542	3579907	—	1435365
4. Laudemialne renty indemnizacyjne . . .	1541946	4) 1566147	—	24201
5. Indemnizacyjne renty Daz	697675	4) 744436	—	46761
6. Zapłaty obcym rządom	87500	4) 87500	—	—
	102593017	92348092	10244925	—
7. Strata na monecie i wexlach	3509071	—	3509071	—
Suma . . .	106102088	92348092	13753996	—
8. Zapłaty funduszom umarzającym:				
a) Dotacye	2118385	2217263	—	98878
b) Procenta od obligacyi fundowanego długu	6025623	6920471	—	894848
c) Procenta bieżącego długu	1673700	1673700	—	—
Suma . . .	9817708	10811434	—	993726
Ogółowa suma potrzeb państwa	115919796	103159526	12760270	—

4) Wykazany w przeglądzie obrotu roku 1858 w wydatku nienależącym do żadnej z istniejących gałęzi administracyi.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Hiszpania.

Madryt, 3. września. Królestwo Ich Mość nie odwiedzą prowincyi baskijskich. Urzędowa Gazeta ogłasza dekret nominacyi członków rady stanu.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Korpus iryjski w papieskiem. — Przegląd ochotników. — Fregata rosyjska.)

Londyn, 5. września. Dziennik *Scotsman* dowiaduje się, że Jej Mość Królowa zamyśla w sobotę wieczór 15. b. m. zjechać do Holyrood i zabawić tam aż do poniedziałku t. j. do 17. b. m.— Podług wiadomości, które okrętem „Anglosaxon“ z Quebecku nadeszły, przybył książę Walii dnia 24. p. m. do Montreal, ale dla niepogody wysiadł dopiero 25. na ląd. Przyjmowany był z zapałem. Tego samego dnia odprawiło się poświęcenie mostu Wiktoryi a wieczór oświecone było miasto.

— Major Howley, któremu poruczona została wyższa komenda w brygadzie iryjskiej w Rzymie, pisze ze Spoleto między innemi: „Mamy tu przeszło 600 ludzi, a w Ankonie jest naszych 450, zaczem cały batalion majora O'Reilly wyniesie do 1050 ludzi. Żołnierze mają taki sam uniform jak inne wojska papieskie, tylko oficerowie noszą osobny uniform iryjski. Ale cały korpus będzie przybrany na wzór Zuawów, gdyż taki uniform jest najlepszy do boju.“

— W parku Knowstey wili księcia Derby odbył się dnia 1. b. m. dawno już zapowiedziany przegląd ochotników z Lancashire. Lancashire wykazało 14.000 ochotników, z których 11.000 się stawiło na przegląd. Żeby uraczyć tych ludzi, kazał lord Derby rozbić 10 wielkich namiotów, pod któremi było 11.340 pasztetów mięsnych i 59 oxeftów piwa. Liczba widzów mogła wynosić 150.000 do 200.000 ludzi. Dowodził w czasie przeglądu jenerał sir G. Wetherall. — Podług wiadomości z Gibraltaru pod dniem 27. sierpnia zawinęła tam dnia 20. sierpnia z Plymouth jadąc do Syryi rosyjska fregata „Grand Admiral“ i po dwóch dniach odpłynęła do Malty.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Nota w „Monitorze“ na list Murata. — Sprawa posła francuskiego w Neapolu.)

Paryż, 5. września. *Monitor* donosi, że Cesarz i Cesarzowa odjechali wczoraj do Bonneville i przybyli po południu do Chambery. Dziś rano mieli Cesarstwo zamiar odjechać do Grenoble.

— *Monitor* donosi, że minister stanu i dworu p. Fould rozpoczął na nowo urzędowanie. *Monitor* ogłasza dekret cesarski, który przeznacza 300.000 franków dla gmin departamentalnych sabaudzkich, tych mianowicie, których budżet najbardziej jest obciążony. *Constitutionel* mówi: Zjazd teplicki nie tylko, że nie pogorszył ogólnej sytuacyi politycznej, ale przeciwnie polepszył ją jeszcze o wiele. Twierdzenie jakoby zbliżenie się wzajemne Prus i Austryi miało obudzać nieufność Francyi, lub być jej nieprzychylnem i przygotowywać koalicyę, jest całkiem bezzasadne. Co do przypisywanych Francyi chęci odzyskania Renu, *Constitutionel* wyraża się o nich słowami p. Persigny i zowie ją: „folie qui ne se dispute pas.“ — Dziennik *Pays* otrzymał polecenie zaprzeczyć pogłosce, jakoby autorem broszury o teraźniejszej polityce Anglii, miał być ktoś z dygnitarzów państwa.

— Według ostatnich wiadomości z Chin, oba dowódzcy wyprawy nie mogli się porozumieć względem planu ataku na fortyfikacye broniące wstępu na Pejho.

— *Monitor* ogłasza dekret datowany z Thonon, który obciąża podatek od mieszkań w Paryżu na rok 1861 w następujący sposób — poniżej 250 franków, nie płaci się wcale podatku — od 250 do 499 franków, po 3 od sta — od 500 do 999 franków po 5 od sta, od 1000 do 1499 franków po 7 od sta — od 1500 franków i wyżej po 9 od sta.

— Wspomniona telegraficznie nota *Monitora* tak opiewa: „Jego Wysokość książę Murat kazał ogłosić list gdzie się zapiera tych co by w jego imieniu niecili niepokoje w Neapolu. Rząd cesarski pochwala takie oświadczenie; ale wyrażenie w liście nadziei, że przy pomocy i za przyzwoleniem Francyi wyruszyć będzie mógł do Neapolu, przeciwi się zanadto woli Cesarza, by temu z urzędu nie zaprzeczyć.“

Ostatniej środy udali się członkowie rady jeneralnej departamentów Indre i Loiry do marszałka Baraguay d'Hilliers, by mu wręczyć honorową szpadę.

— *Monitor* ogłasza znowu następujące uzupełniające oświadczenie: „Nota ogłoszona przedwczoraj w *Monitorze* podaje pewne wiadomości odnoszące się do pierwszego kroku, który uczynił rząd neapolitański ubolewając nad obelgą, która spotkała posła francuskiego. Wszystkie pogłoski, jakoby rząd Cesarza przy tej sposobności występywał z domaganiami okazują się same przez się jako nieprawdziwe i byłoby zbytecznem zbijać je.“

— Pan Brenier otrzymał, jak słychać, polecenie wyjechać ze wszystkiemi urzędnikami poselstwa z Neapolu, jeżeliby Garibaldi miał zająć stolicę. — Parowa korweta „Le Cassard“ na której znajduje się książę Napoleon, odpłynęła dziś o godzinie 8 zrana z Kaletu. W świcie księcia jest także feuiletonista Ivan.

Belgia.

(Nota francuska.)

Independance Belge zaprzecza wiadomości jakoby rząd francuski przesłał do rządu Belgijskiego notę, w której miał się uskarżać na brukselski komitet obrony krajowy. *Independance Belge* zapewnia, że takiej noty nie było i być nie mogło już dla tego, że komitet składa się z osób prywatnych i zawiązał się bez żadnej pobudki ze strony rządu, a nadto że rząd nie bierze wcale udziału w tych manifestacyach. „Manifestacye te, dodaje *Independance*, pochodzą z bardzo słusznych uczuć, na przypadek z potrzeby bronić naszej narodowości i neutralności przeciw każdemu, ktoby im zagrażał.“

Włochy.

(Doniesienia z Turynu. — Zajście w Liwurnie. — Stosunki Sardynii z Neapolem. — Doniesienia z Neapolu.)

Turyn, 4. września. Minister Farini odjechał wczoraj do Florencyi i wraca jutro. Hrabia Syrakuzy odjeżdża jutro do Florencyi w odwiedziny do księcia Carignan, i ma tam zabawić dni dziesięć.

— Wczoraj, pisze dziennik *Nazione* z dnia 1. września, objęła gwardya narodowa służbę garnizonową w mieście. Wojsko wyszło odbywać ćwiczenia do obozu pod Osmanoro, między Campi, Poggio i Casano, St. Donnino i Perecola. Dziennik ten otrzymał następujący telegram z Liwurny: Liwurna, 31. sierpnia 9. godzina wieczór. Wzburzenie ustało. Gwardya narodowa zajęła punkta strategiczne, z okrzykiem: „Niech żyje Król!“ Ludność towarzyszyła okrzykami gwardyi, grenadyerom i konnicy. Nicotera przyjął warunki rządowe. Jutro odpłyną bez żadnej straży. Zabroniono ochotnikom wysiadać na ląd w ciągu drogi. Wielu z nich straciło ochotę brać udział w wyprawie. Według *Nazione* wzbraniali się dowódzcy ochotników z pod Castell Pucci, przy wsiadaniu na okręta w Liwurnie, płynąć do Palermo, lecz żądali, aby ich przewieźć wprost na wybrzeża neapolitańskie. Dopiero gdy uderzono w bębny i zwołano gwardyę narodową, oświadczyli, że ustępują przemocy. Donoszą z Toskanii do *Opinione*, że stronnictwo demagogiczne, ośmielone słabością Ricasolego, wichrzy pokątnie w kraju.

Turyn. Zdaje się, że Sardynia nie zamierza w tej chwili posłać więcej wojsk do Neapolu. Turyński *Opinione*, dziennik półurzędowy sardyński pisze po dzień 1. września: Król neapolitański będzie się ociągał do ostatniej chwili. W takich okolicznościach łatwo zrozumieć niedorzeczność wieści, że rząd nasz postanowił wysłać wojska swe do Neapolu. Postanowienie rządu zawisło od tego, jak się później ułożą okoliczności. To pewna, że rząd nasz zastosuje się do życzeń ludności neapolitańskiej, i wystąpi z dzielnością, jakiej wymaga obecny wyjątkowy stan rzeczy, tudzież ważność sprawy, o którą chodzi. Po tem oświadczeniu potrzeba uważać przynajmniej za przedwczesną wiadomość z Turynu podaną w debatach, że minister Farini udaje się na Florencyę do Neapolu, aby zająć się organizacyą administracyi kraju.

Otrzymano w Paryżu wiadomość z Palermo na Genuę z dnia 1. b. m., że prodyktator Sycylii zezwolił stosując się w tem do życzeń ludności, aby zwołać kolegia wyborcze na d. 15. września.

Neapol. Do Turynu nadeszła 4. września w południe wiadomość z Neapolu, że rada ministeryalna, na której prezydował Król, postanowiła stawić opór. Ale plan jenerała Bosca, by przyjąć bitwę pod Salerno, musiano zarzucić, gdyż jak donoszą dziennikowi *Perseveranza* z 31. z Neapolu, panuje w armii tego jenerała rozprężenie i dezercya. Bosco powrócił do Neapolu i zdaje się, że wojska będą się koncentrować pod Gaetą. Podług doniesień z Neapolu z 4go września na Genuę skupiły się wojsku królewskie w okolicy Neapolu. Kilku żołnierzy zdzierało z murów plakaty z napisem „Wiktor Emanuel"; na to oburzyli się Lazarony i powstała zacięta bójka.

Podług wiadomości z Neapolu z 1. września na Marsylię potwierdza się, że ministeryum Spinelli-Martino-Romano podało się do dymisyi, ale gdy księciu Ischitella nie powiodło się złożyć nowe ministeryum, skłonili się członkowie gabinetu pozostać w urzędzie. Potem udali się komendanci neapolitańskiej gwardyi narodowej na zamek i żądali od Króla dymisyi jenerałów Ischitella i Cutrosiano, z których pierwszy mianowany został w miejsce Pianellego naczelnym wodzem armii, a drugi komendantem stolicy i miał groźną przemowę do gwardyi narodowej. Król zdawał się skłaniać do tego i zamyślał z wiernemi wojskami ustąpić do Gaety. „Zamieszanie w Neapolu — tak kończy depesza — wzmaga się coraz bardziej, anarchia bierze górę i co chwila oczekują wylądowania wojsk z Piemontu."

Journal des Débats donosi, że Król sprosił 25. z. m. jeszcze raz ciało dyplomatyczne i próbował wyjednać obcą interwencyę, obsadzenie Neapolu obcemi wojskami okrętowemi i zneutralizowanie stolicy na okręg 1 mili. Brenier poseł francuski przyjął tę propozycyę, ale poseł angielski Elliot odrzucił ją oświadczając, że nie ma na taki wypadek żadnej instrukcyi. Król pożegnał posłów zapewniając powtórnie, że nie stoczy walki w mieście, ale że będzie stawić opór do ostatniej chwili.

— *Pays* pisze: „Najnowsze wiadomości donoszą, że Garibaldi posuwa się na Neapol; sądzą tu powszechnie, że rząd piemoncki użył sposobów, ażeby zapobiedz zaprowadzeniu dyktatury w Neapolu, jak się stało w Sycylii."

Patrie utrzymuje, że Garibaldi oznajmił rewolucyjnemu komitetowi w Neapolu, który jest za anexyą, że wkroczy do Neapolu i obejmie dyktaturę imieniem i na rzecz Wiktora Emanuela.

Do eskadry stojącej w zatoce Neapolu pod rozkazami piemonckiego kontradmirała Persano przyłączyły się dnia 3go b. m. znowu dwa okręta wojenne. — Według korespondencyi do *Journ. des Débats* z Neapolu z 29. sierpnia przyjęto stanowczo plan potrójnego odporu, mianowicie w Eboli na równinie Salerno, na Volturna w Capuy i na Garigliano, gdzie Gaeta byłaby głównym punktem odporu.

Względem zajęcia podstępem miasta Reggio ogłoszono teraz następujące szczegóły: Pięć kompanii strzelców neapolitańskich, razem około 1000 ludzi stało tam załogą; gwardya narodowa bratała się z nimi, gdy nagle oznajmiono o wylądowaniu 2000 Garibaldzistów. Załoga spuszczając się na szczerość gwardyi narodowej, wystąpiła naprzeciw ochotnikom, podczas walki uderzyła na nią z zaplecza gwardya narodowa, i w ten sposób załoga wzięta we dwa ognie, nie mogła już stawić dalszego oporu.

— Garibaldi wylądował, jak donosi *Patrie* dnia 5. września koło Salerno, gdzie inne oddziały powstańców miały się z nim połączyć. Dnia 7go b. m. przyjdzie tu zapewnie do walki między powstańcami i armią neapolitańską, która zajęła silne stanowisko pod Salerno. Tą armią dowodzi jenerał Bosco, jest także obecny przy niej król Franciszek II. Dzisiejszy *Monitor* donosi z Neapolu pod dniem 6. września, że królewskie wojska nie mają koncentrować się na południe od Neapolu pod Salerno, ale na północ pod Kapuą, dokąd i Król także wyjeżdża. Według *Monitora* był Garibaldi w Eboli o 5 mil na południe od Salerno. W Turynie utrzymywano 5go września, że w Neapolu wyruszą wszystkie wojska wyjąwszy załogę twierdzy, że wszystkie strażnice zajmie gwardya narodowa i że między Kapuą i Gaetą założony będzie obwarowany obóz. Ostatnie depesze do *Pays* i *Patrie* donoszą z Neapolu pod dniem 4. września: Komitet anexyi nie przestaje wydawać rozporządzenia dla powstańczych prowincyi. Król zwiedzał dniem przed tem z jenerałami Ischitella i Cutrosiano i innemi oficerami koszary stolicy.

Turcya.

(Stan zdrowia Sułtana. — Powrót wielkiego Wezyra. — Doniesienia z Syryi. — Doniesienia z Konstantynopola.)

Konstantynopol, 29. sierpnia. Korespondencya z Marsylii donosi, że Sułtan mocno podupadł na zdrowiu, ztąd kwestya względem następstwa na tron nabiera wagi. Zachodzi pytanie, kto będzie następcą tronu czy Murad syn, czy Aziz brat Sułtana Abdul Medszida. Jeszcze większych niedogodności nabawiają finanse, których stan co raz się pogorsza. Sułtan rozkazał wielkiemu wezyrowi, który chciał jeszcze objeżdżać i uspokoić Bosnię i Hercogowinę, powracać niezwłocznie. W Tirnowie wybuchł bunt, a w Filippopolu, gdzie agituje sławiańska propaganda, obawiają się także powstania.

— *Gazecie kolońskiej* piszą ze Stambułu: „Wiadomości z Syryi są dość pomyślne. Aresztowanie nie ustało jeszcze, miano uwięzić nawet kilku żydów mocno skompromitowanych. Ferik Tahir Basza, który przed przybyciem Fuad Baszy był komendantem w Bejrucie, jest już także w więzieniu. Przy drodze z Damaszku do Bejrutu w Agni Sefer ustawiono batalion wojska, a drugi odszedł do Hasbeyi dla ochrony mieszkających familii chrześciańskich. W Damaszku usiłowano wytruć chrześcian chlebem. Siedmiu ludzi padło ofiarą, ale sprawca został zaraz schwytany. Gdy Fuad Basza zaraz na wstępie ofuknął radę i kilku znakomitych mieszkańców Damaszku, ośmielili się ci panowie odpowiedzieć, że są muzułmani, i że należałoby się inaczej postępować z wiernymi poddanymi Sułtana. Ale Fuad Basza odpowiedział im, że postępowali jak dzikie zwierzęta i że tak samo z nimi się postąpi. Nazajutrz gotowało się kilku głównych winowajców do ucieczki, ale Fuad uprzedził ich; na ich czele znajduje się Szejk Abdallah el Halebi. Mimo to nie ustała trwoga; jedni utrzymują, że oficerowie nie mogą ufać żołnierzom tureckim, inni obawiają się, że przybycie wojsk europejskich może wywołać reakcyę. Gościńcem z Damaszku ciągną zawsze jeszcze tłumy wychodźców. Fuad Basza dostarczył im własnym kosztem 2000 mułów. W Bejrucie znajdują ci nieszczęśliwi wszelką pomoc; wszystkie zbędne pomieszkania i 2000 baraków drewnianych przygotowano na ich umieszczenie; dostarczają im także sukien i żywności. Spekulanci korzystają z tego i sprowadzają zewsząd znaczne zapasy wina i mąki."

— *Gazeta wiedeńska* pisze: Nadesłana do Tryestu parowcem Lloydy „Vulkan", a telegrafowana do Wiednia poczta z Konstantynopola i Smyrny z dnia 1go b. m. donosi:

„W Hems przyaresztowano także niejaką liczbę burzycieli pokoju, których ma sądzić komisya w Damaszku. Vely Basza, dawniejszy poseł w Paryżu, został mianowany jenerał-gubernatorem w Adryanopolu, Daud Effendi, przedtem jeneralny konzul w Wiedniu, jeneralnym dyrektorem administracyi telegrafów; minister sprawiedliwości Muktar Bej podał się do dymisyi. Turecki poseł w Paryżu będzie zapewne odwołany. Serbska deputacya odjechała; książę Miłosz chce przyjąć propozycye Porty.

Pożar, który wybuchł 27go z. m. w greckiej dzielnicy San Dymitri, pochłonął 1500 do 2000 domów po większej części z drzewa. Wiele familii umieszczono w szpitalu austryackim, holenderskim i angielskim. Sprawowanie się tureckiej ludności jest przykładne."

Azya.

(Doniesienia z Chin.)

(Chiny.) Do Marsylii nadeszły nowsze wiadomości z Szanghaju, sięgające po dzień 8. czerwca. Półwysep Czefun zajęła francuska brygada, złożona z 101 i 102 pułku liniowego i z drugiego batalionu strzelców. Dowodzili tu jenerałowie Jamin i Collineau, tudzież kontradmirał Protet. Chinowie pierzchli. Gdy nadejdą wojska piechoty morskiej i przybory wojenne, ruszą Francuzi na Pejho.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 6. września. Garibaldi wylądował 5. września w Salerno. Inne korpusy miały połączyć się z nim do 6., gdyż 7. oczekiwał bitwy między Nocerą i Salerno, gdzie królewska armia pod rozkazami Króla i jenerała Bosca zajęła mocną pozycyę.

Paryż, 8. września. Dzisiejszy *Constitutionnel* oświadcza, że niedorzeczną jest wiadomość, jakoby miano zmobilizować 240.000 ludzi armii francuskiej.

Wiadomości handlowe.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 29. sierpnia. Na dzisiejszym targu było 337 wołów z Węgier i z Galicyi, z czego 93 sztuk pozostało niesprzedanych. Ceny podniosły się, i cetnar mięsa wypadał na 21 zł. w. a. Za najlepszą parę wołów wagi 880 ℔ mięsa i 100 ℔ łoju płacono 222 zł., za najpośledniejszą parę wagi 620 ℔ mięsa i 40 ℔ łoju 114 zł.; cena przeciętna ze 140 sprzedaży wypadła na 154 zł. w. a. za 670 ℔ mięsa i 60 ℔ łoju.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. i 8. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	329.39	+ 9.0	89.5	północny sł.	pogoda
2. god. po poł.	328.68	+ 16.8	57.4	zachodni „	„
10. god. wiecz.	327.94	+ 10.4	94.2	połud.-zach „	„
7. god. zrana	326.50	+ 9.9	88.1	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	324.91	+ 19.2	64.3	„ „	pochmurno
10. god. wiecz.	323.78	+ 14.6	89.9	„ „	„

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. września.

Hotel rosyjski: PP. Brudermann Rudolf, c. k. jenerał-major. — Hr. Starzyński Aug. — Obertyński Henryk.

Hotel europejski: Dworski Alex., adwokat krajowy. — Papara Henryk. — Starzyński Bojomir. — Baroni Jan. — Wierzchowski Stanisław.

Hotel angielski: Dąbrowski Maryan.

Hotel krakowski: Lipski Emil.

Do domu zajezdnego nr. 512¾: Lipiński Karol.

Do domu zajezdnego nr. 514¾: Naumowicz Piotr, c. k. kapitan.

Zajazd podolski: Strzelecki Krzysztof.

Dnia 10. września.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Starzyński Kaz., c. k. major. — Hr. Starzyński Adam. — Hr. Usenburg Maurycy, król. bawarski rotmistrz. — Głogowski Artur. — Brzozowski Antoni. — Czermiński Stanisław. — Jakubowicz Mikołaj.

Hotel angielski: Zadorowicz Grzegorz.

Zajazd Leszczyńskiego: Katyński Stanisław.

Do domu zajezdnego Krynickiego: Kaczkowski Zygmunt.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. września.

PP. Mogielnicki Jan, na Wołyń. — Czajkowski Adolf, do Bóbrki. — Hr. Lanckoroński Teodor, do Poddubiec. — Mochnacki Tim., do Stanisławowa. — Wysoczański Bazyli, do Laszek. — Kammel Ferd. c. k. porucznik, do Radowiec.

Dnia 10. września.

PP. Kutschera Ludwik, doktor praw i c. k. radca, do Wiednia. — Naumowicz Piotr, c. k. kapitan, do Przemyślan. — Strzelecki Krzysztof, do Złoczowa. — Czerwiński Sew., do Rosyi. — Bieczyński Stan., ces. ros. sekretarz kolegialny, do Kijowa. — Strzelecki Piotr, do Starego miasta. — Baroni Jan, do Słowity. — Komar Adolf, do Rosyi.

TEATR.

Dziś opera niemiecka: „**Belizaryusz.**“

Jutro na scenie polskiej: „**Ubodzy w Paryżu,**“ dramat w 7 aktach z francuskiego.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 10. września

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 77 10. Metaliki po 5% za 100 zł. 65.20; po 4½% za 100 zł. —.— ; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye. Banku narodowego sztuka 754 ; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 175.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 113 10. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 132.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.34, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 10. września.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	23	6	29
Dukat cesarski	„ „	6	26	6	32
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	68	10	83
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	6	2	9
Talar pruski	„ „	1	96	2	1
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.		85	—	85	50
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	bez kuponów	157	—	161	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	—	68	13
5% Pożyczka narodowa		77	—	78	—

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 7. września.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	60 50	61 50
Z pożyczki narod. po 5%	76 60	76 80
Z r. 1851, ser. B. po 5%	99.—	99 50
Metaliki po 5%	65.—	65 50
dtto. „ 4½%	57 50	58 —
dtto. „ 4%	51.—	51.50
dtto. „ 3%	38 50	39 —
dtto. „ 2½%	34.—	35.—
dtto. „ 1%	13 —	13 20
Przez. do wylos. z r. 1839	123.25	123 75
„ 1854	89.—	90.—
„ 1860	89.50	90.50
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	15.75
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	62.—	63.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. „ 4½%	56 —	57.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. „ 4%	49.—	50.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	43.—	44.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	50.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 2½%	—.—	46.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 2¼%	—.—	41.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 2%	—.—	37 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 1¾%	—.—	33.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	62.—	63 —
dtto. z procent za granicą „ 4½%	56 —	57.—
dtto. z procent za granicą „ 4%	49 —	50.—

B. Krajów koronnych (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar.
Niższej Austryi	90.—	92.—
Wyż. Aust. i Salb.	89.—	90 —
Czech	92.—	93.—
Morawii	88.—	89.—
Szląska	87.—	88.—
Styryi	88.50	89.—
Tyrolu	88.—	89.—
Kar., Krainy, i Wyb.	87. —	88.—
Węgier	66 50	67.50
Ban. Tem., Kroacyi i Sławonii	65.—	66.—
Galicyi	66.—	67.—
Siedmiogr. i Bukow.	64.—	65 —
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	— —
Wen. pożyczka z r. 1859	77.—	78.—
Dług Tyrolu po 5%	62.—	63.—
Dług Tyrolu „ 4%	49.—	50.—
Dług Salcburga „ 3½%	43.—	44.—
Dług Salcburga „ 3%	36.—	37.—
Dług Krainy „ 2½%	30.—	31.—
Dług Krainy „ 2%	22.—	24.—
Dług Krainy „ 1¾%	20.—	21.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	—.—	14.—
„ 2½% za 100 zł.	—.—	13.—
„ 2¼% za 100 zł.	—.—	12.—
„ 2% za 100 zł.	—.—	11.—
„ 1¾% za 100 zł.	—.—	10.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	755	760
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	175 60	175 80
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	540	545
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	1826	1828.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	245 50	246 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	183 50	184 —
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	114 50	115 —
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 120 zł. (60%)	137 —	139 —
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 120 zł. (60%)	156 —	156 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	56.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	645.—	650.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	81.—	83.—
z wpłatą 60 zł. (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—.—	—.—
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	—.—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	390.—	395.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	150.—	160.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	360.—	365.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	320.—	325.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	100.—	100 50
Banku narodowego w mon. kon. 10 „ 5%	98.—	98 50
Banku narodowego w mon. kon. przeznacz. do los. po 5%	89 —	89.50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
Banku narodowego w wal. austr. przez. do los. po 5%	85 50	85.75
Gal. Tow. kred. po 4%	85.—	85.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	92.—	93.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134.50	135.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	94.—	94.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	131.50	132.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	—.—	84.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	—.—	93.—
Lloyda za 100 zł.	85.—	86.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	106 75	107 25
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	97 —	97.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	109.—	110.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.75	38.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	82.—	82.50
Salma „ 40 „ „	37.25	37.75
Palffego „ 40 „ „	38.—	38.50
Clarego „ 40 „ „	36.25	36 75
St. Genois „ 40 „ „	36.—	36.50
Windischgrätza 20 zł. „	23.25	23.75
Waldsteina 20 „ „	25.50	26 —
Keglevicha 10 „ „	13.50	14.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	—.—	113 —
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	—.—	113.40
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	99 60	99.60
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	—.—	131.75
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	52 40	—.—
Paryż za 100 fr.	52 50	52.60
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piastr. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—
Dyskonto weks. Bank. nar.		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.		5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	33 c.
dtto. pełnej wagi	6 „	33 „
Korona	18 „	20 „
Półkorona	— „	— „
Napoleondor	— „	— „
Rosyjski impery.	— „	— „

Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(O żegludze na Dniestrze) piszą „Podolskie Wiadomości gubernialne“: Rzeka Dniestr wpływa w granice Bessarabii, niedaleko Chocima, około miasteczka Żwańca; przebieg jej od Chocimia do Akermanu liczy 869 wiorst; przecina ona część podolskiej i chersońskiej gubernii, oraz kilka obwodów besarabskich, a zatem kraje znane ze swego bogactwa i urodzajów. Bieg rzeki bardzo bystry, ztąd częste tworzenie się mielizn, dość niebezpiecznych dla żeglugi, zwłaszcza takiej, jaką na Dniestrze spotykamy; łatwo jednak te zawady usunąć z niewielkim kosztem, a mianowicie przy lepiej urządzonej żegludze. Dniestr przeznaczony jest na jednę z ważniejszych dróg handlowych, przecinając prowincye znane ze swego zbożowego bogactwa; obok ziarna zaś, może spławiać drzewo z nieprzebranych lasów na południowym stoku Karpat. Dotąd jednak żegluga znajduje się tam najzupełniej w stanie patryarchalnej prostoty; odbywa się ona za pomocą galarów czworobocznych, ciężkich, niewygodnych, do kierowania trudnych, które po odbyciu żeglugi do ujścia rzeki zwykle sprzedają się nader tanio, jako opałowe drzewo; rzadko zaś bardzo holowane z trudem w górę rzeki, w najopłakańszym stanie wracają. Żegluga ta zresztą jest prawie zmonopolizowaną przez kilku przedsiębierców, którzy nakładają wielkie ceny za przewóz, dochodzące do 1 kop. sr. za wiorstę od czetwerti. Brak energii, powiększony jeszcze kilku poprzedniemi niepowodzeniami, odstrasza kapitalistów, którzyby wejść mogli w konkurencyę z owym galarowym monopolem i utrzymuje ów zgubny stan rzeczy. Tak w roku 1836, rolnicy galicyjscy wysłali Dniestrem do Odessy 200.000 czetwerti zboża, ale pszenica zamokła i została sprzedana z znaczną stratą. W 1857 znowu wyprawiono Dniestrem do 500.000 czetwerti, w czasie wiosennego i letniego przyboru wody; ale woda w tym roku była tak nizka, że ledwo 10.000 cz. dopłynęło do Majaku. Te cyfry wskazują i ważność Dniestru, jako handlowej drogi, i szkody niezmierne, jakie zły stan żeglugi zrządza krajowi. Zdaniem zaś autora artykułu, byle koryto rzeki oczyszczono i nad utrzymaniem go w dobrych warunkach czuwano, stała żegluga dla statków biorących 1 do 1½ stopy wody jest na Dniestrze możebną i to nie tylko dla statków wiosłowych lub żaglowych, ale i dla parowców. Dziś pomimo najsmutniejszego stanu rzeki, idzie Dniestrem rocznie około 2500 galarów, z których każdy zabiera od 400 do 450 czetwerti zboża, przecięciowo zatem spławia się Dniestrem około 2½ miliona korcy zboża, oprócz drzewa i innych materyałów, których wartość do 200.000 rsr. wynosi. O ileżby spław ten musiał się powiększyć, gdyby poprawiono żeglugę i dano jej pewność i bezpieczeństwo, na których dziś zbywa. W Galicyi zrobiono już początek, a przykład ten pewnie nie pozostanie bez skutku dla niższej części Dniestru. Dodać należy, jakkolwiek to wzgląd małego znaczenia dla przyszłych przedsiębiorców poprawy żeglugi na Dniestrze, iż brzegi rzeki nader są bogate w pełne piękności i rozmaitości krajobrazy. Pierwszy parowiec, który od Galicyi dopłynie Dniestrem do Majaku i dnieprowskiego Limanu, będzie na trzech brzegach witany jako prawdziwe błogosławieństwo, jako zapowiedź nowej ery pomyślności dla tych stron, dla których natura tak wiele a człowiek dotąd zrobił tak mało.

(Liczba petycyi wniesionych do parlamentu angielskiego.) W ciągu upłynionej sesyi wniesiono do niższej izby angielskiego parlamentu ogółem 24.264 próśb; ilość zaś podpisów wynosiła 3,000.000. Rozpoznanie tych petycyi miał sobie poruczone osobny wydział, a lord Palmerston uznał pochwalnie krótko przed zamknięciem sesyi zasługi jego. Prace też jego były niezmierne, bo złożył 54 raportów, a 1587 petycyi ogłosił drukiem.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.